

Talousennuste vuosille 2021-2023

Kasvu vahvinta ensi vuonna

Suomen talouden dynamiikka mainettaan parempi

Palkansaajien tutkimuslaitos ennustaa kuluvalle vuodelle 3,0 prosentin, ensi vuodelle 3,5 prosentin ja vuodelle 2023 1,8 prosentin talouskasvua. Kuluvana vuonna kasvua voimistaa vahvimmin yksityisen kulutuksen ja ensi vuonna myös viennin kasvu. Hallituksen työllisyystavoite tullaan saavuttamaan ensisijaisesti muista syistä kuin hallituksen työllisyystoimien johdosta. Suomen työmarkkinoiden dynamiikka on mainettaan parempi, ja työmarkkinoiden uudistamisessa on syytä edetä vähitellen ja Suomessa toteutettavia huolellisesti suunniteltuja kokeiluja hyödyntäen.

LISÄTIETOJA

Ennustepäällikkö Ilkka Kiema
040 940 2287
ilkka.kiema@labour.fi
www.labour.fi

- » Tänä vuonna talouden vetää kasvuun yksityinen kulutus ja ensi vuonna myös vienti
- » Palvelujen ulkomaankauppa kasvaa vahvasti ensi vuonna
- » Noususuhdanne nostaa työllisyysasteen tavoitellulle 75 prosentin tasolle
- » Suomen työmarkkinoiden dynamiikka on muihin maihin verrattuna vähintään kohtalaisella tasolla

Koronavirusepidemia näyttää nyt olevan Suomessa väistymässä. Esittämämme talouskasvuarvio on silti edelleen sidoksissa sen kehitystä koskeviin oletuksiin. Viime vuoden lopussa käynnistyneet koronavirusrokotukset ovat alkaneet edetä ripeämmin kuluvan vuoden aikana. Tätä kirjoitettaessa yli 82 prosenttia 12 vuotta täyttäneestä väestöstä on saanut vähintään yhden koronavirusrokoteannoksen, ja yli 64 prosentille on annettu kaksi rokoteannosta. Uusien virusvarianttien johdosta arvioita laumasuojaan riittävästä rokotekattavuudesta on kuitenkin jouduttu tarkastamaan ylöspäin. Ennusteessa oletamme, että Suomen osalta koronavirusepidemia hiipuu kuluvan vuoden loppuun mennessä ja että myös myönteinen kansainvälinen suhdannekehitys jatkuu.

Viennin ja tuonnin kehitys on ollut alkuvuodesta huomattavan vaisua, ja kuluvana vuonna sekä viennin että tuonnin kasvu jää ennusteessamme kahteen prosenttiin. Toisaalta esimerkiksi Teknologiateollisuuden tiedot yritysten tilauskannasta ja Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannetiedustelut viittaavat viennin vahvaan kasvuun. Uudessa ennusteessamme vienti kasvaa ensi vuonna tuontia oleellisesti nopeammin.

Matkailupalvelujen ja kuljetuspalvelujen ulkomaankauppa supistui koronakriisin aikana ulkomaankaupan eristä eniten. Näiden erien supistuminen riitti pudottamaan noin neljällätoista prosentilla palveluviennin arvoa ja noin viidellätoista prosentilla palvelutuonnin arvoa, eikä kummankaan erän kasvu ole vielä kunnolla käynnistynyt sen enempää viennin kuin tuonninkaan osalta. Ennusteskenaariossamme palautuminen tapahtuu ensisijaisesti ensi vuonna. Sekä vienti että tuonti kasvavat ennusteessamme ensi vuonna voimakkaasti (vienti 8,7 ja tuonti 7,5 prosenttia) osin palveluviennin kasvun johdosta.

Koronakriisi näyttää pikemminkin vahvistaneen kuin heikentäneen Suomen kustannuskilpailukykyä. Maltilliset

VIENTI JA TUONTI PALAUTUVAT VASTA ENSI VUONNA

Ennustamme kuluvalle vuodelle 3,0 prosentin, ensi vuodelle 3,5 prosentin ja vuodelle 2023 1,8 prosentin bruttokansantuotteen kasvua. Kasvuarvioita on päivitetty 0,5, 0,4 ja 0,4 prosenttiyksikköä ylöspäin viime kevään ennusteeseen verrattuna. Kuluvan vuoden osalta aiempaa optimistisempi kasvuarvio perustuu ensisijaisesti yksityiseen kulutukseen. Arviomme mukaisesti pandemian väistyminen ei tuonut Suomeen yhtäkkistä kulutusjuhlaa, vaan yksityinen kulutus kasvoi kuluvan vuoden alkupuolella vähitellen. Ennusteskenaariossamme yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu, ja arvioimme, että kulutuspainoiden purkautuminen ja kotitalouksien paremman työllisyystilanteen myötä kohonneet tulot johtavat kuluvana vuonna 4,0 prosentin yksityisen kulutuksen kasvuun.

KYSYNNÄN JA TARJONNAN TASE

	2020	2020	2021e	2022e	2023e
	Mrd. €		Määrän muutos (%)		
Bruttokansantuote	236,2	-2,9	3,0	3,5	1,8
Tuonti	84,6	-6,4	2,0	7,5	3,5
Kokonaistarjonta	320,8	-3,9	2,7	4,6	2,2
Vienti	85,5	-6,7	2,0	8,7	5,0
Kulutus	178,4	-3,1	3,5	2,5	0,9
yksityinen	120,7	-4,7	4,0	4,0	1,5
julkisen	57,7	0,5	2,4	-0,8	-0,5
Investoinnit	57,1	-0,7	2,1	3,3	2,1
yksityiset	45,5	-3,4	2,8	3,8	2,8
julkiset	11,7	11,0	-1,0	1,2	-1,0
Kokonaiskysyntä	320,8	-3,9	2,7	4,6	2,2

Lähde: Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos.

palkkaratkaisut ovat silti perusteltuja suhdannetilanteen arvaamattomuuden vuoksi ja myös siksi, että tavanomaiset kilpailukykyindikaattorit vaihtelevat nyt voimakkaasti myös tilapäisten toimialarakenteen muutosten johdosta. Siksi ne soveltuvat nyt tavallista huonommin kuvaamaan Suomen vientimenestyksen edellytyksiä. Ennusteessamme oletamme, että toteutuvat palkkaratkaisut ovat maltillisia ja että liukumukset varmistavat palkkakehityksen jatkumisen myönteisenä: ennustejaksolla sopimuspalkat kasvavat vuosittain 1,1 prosenttia ja liukumukset ovat 0,9 prosenttia, eli ansiokehitys on 2,0 prosenttia vuodessa.

MYÖNTEINEN TALOUSKEHITYS KOHOTTAA TYÖLLISYYTTÄ VOIMAKKAASTI

Koronakriisin seurauksena EDP-velkasuhde kasvoi voimakkaasti, ja kuluvana vuonna se kohonnee lähes 75 prosenttiin. Tulevien vuosien aikana alijäämä pienenee mm. pandemian päättymisestä johtuen. Valtion talous pysynee kuitenkin vahvasti alijäämäisenä koko ennustejakson ajan, vaikka ennusteessamme EDP-velkasuhde kääntyykin lievään laskuun vuoden 2021 huippuarvon jälkeen.

Marinin hallitus on asettanut yhdeksi keskeiseksi tavoitteekseen julkisen talouden kestävyden turvaamisen mm. työllisyysastetta nostamalla. Hallitusohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on työllisyysasteen nostaminen 75 prosenttiin sekä työllisyyden vahvistuminen 60 000 henkilöllä vuoden 2023 loppuun mennessä. Sittemmin valtiovarainministeriö on laatinut yksityiskohtaisia laskelmia, jotka kuvaavat erilaisten politiikkatoimien työllisten lukumäärään tuottamia lisäyksiä.

Etenkin vaikeasti työllistettävien henkilöiden kohdalla ehdotettujen politiikkatoimien vaikutuksia on kuitenkin erittäin vaikea arvioida. Elintason ja hyvinvoinnin kehityksen kannalta työn tuottavuuden kehitys on työllisyyttä tärkeämpää. Lisäksi tuottavuuden kasvu helpottaa merkittävästi julkisen talouden tasapainottamista. Vaikeasti työllistettävien henkilöiden työllistäminen voi olla perusteltua mm. sosiaalipoliittisista syistä ja osana julkisen talouden tasapainottamista. Näin syntyy kuitenkin lähinnä matalan tuottavuuden työpaikkoja, joten vaikutus talouskasvuun on suhteellisen heikkoa.

Ennusteemme mukaan hallituksen asettama 75 prosentin työllisyystavoite saavutettaisiin vuonna 2023. Tämä tapahtuisi kuitenkin ensisijaisesti muista syistä kuin ehdotettujen työllisyystoimien ansiosta.

SUOMESSA ON MAINETTAAN PAREMMAT TYÖMARKKINAT

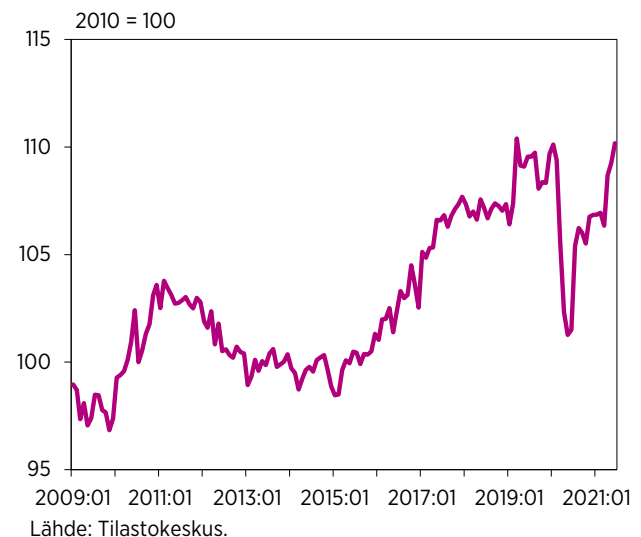
Talouskehityksen ymmärtämisen ja ennustamisen kannalta työllisten määrää tärkeämpi työllisyysmittari on työikäiseen väestöön suhteutettu kansantaloudessa tehtyjen työtuntien lukumäärä. Kuten erillistekstissä huomautamme, työtuntien määrällä mitattu työllisyys ei nytkään ole Suomessa poikkeuksellisen alhaisella tasolla vertailukelpoisiin maihin tai koko Euroopan Unioniin verrattuna.

Työn tuottavuuden tulevaan kehitykseen vaikuttaa mm. työmarkkinoiden dynaamisuus, kuten hävinneiden työpaik-

kojen tilalle syntyvien uusien työpaikkojen lukumäärä ja työttömäksi jääneiden mahdollisuudet työllistyä uudelleen. Erillistekstissä toteamme myös, että Suomen työmarkkinat ovat mainettaan paremmat myös tavanomaisilla dynaamisuuden mittareilla, kuten ns. työpaikkojen ylimääräisellä vaihtuvuudella sekä työttömyydestä työllisyyteen siirtyvien henkilöiden lukumäärällä arvioituna. Myös näillä kriteereillä arvioituna Suomen työmarkkinat pärjäävät kansainvälisessä vertailussa vähintään kohtalaisen hyvin.

Sekä tehtyjen työtuntien määrän että työn tuottavuuden kasvun edellytykset ovat siis Suomessa jo nyt kohtalaisessa kunnossa. Työllisyystilanne näyttäisi myös tosiasiasa olevan lähivuosina paranemassa. Työmarkkinoitakin on silti syytä uudistaa, mutta uudistuksissa olisi perusteltua edetä vähitellen ja Suomessa toteutettavien huolellisesti suunniteltujen kokeilujen pohjalta eikä liiaksi teoreettisiin tai muissa maissa saavutettuihin kokemuksiin perustuviin laskelmiin vedoten. ■

TUOTANNON SUHDANNEKUVAAJA 2009:01–2021:06

SUOMEN TEHDASTEOLLISUUS 2013:01–2021:07

